

Helsingin hallinto-oikeudelle

VALITUS

Asia

Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 7.4.2014 § 11
Kivistön keskusta-asuminen 2 (entinen Marja-Vantaa) asemakaava ja asemakaavan
muutos nro 231 300 sekä tonttijako, Kivistö.

Valittaja

Hämeenkylässen Omakotiyhdistys ry
Saarniharjunkuja 2 A 1
01630 Vantaa

VAATIMUKSET

Hämeenkylässen Omakotiyhdistys ry pyytää, että Helsingin hallinto-oikeus:

- 1) kumoaa valituksenalaisen Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksen 7.4.2014 § 11 (liite 1) lainvastaisena ja virheellisessä järjestyksessä syntyneenä ja
- 2) määrää, että kaavoitustyötä jatketaan vasta sen jälkeen, kun Helsinki-Vantaan lentoasemalla on ympäristönsuojelulain 86/2000 mukainen lainvoimainen ympäristölupa ja
- 3) määrää, että Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä 5.9.2013 Nno 13/0230/1 lupamääräyksessä 30 A, s. 79 määrätty selvitys lentomelun terveyshaitoista suoritetaan, ennen kuin Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 7.4.2014 § 11 saa lainvoiman ja

- 4) kumoaa Vantaan kaupunginhallituksen päätöksen 28.4.2014 § 6 (liite 2), jolla Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 7.4.2014 § 11 on pantu täytäntöön ja kieltää täytäntöönpanon.
- 5) määrää, että kaavan toteutusta voidaan jatkaa vasta sen jälkeen, kun Marja-Vantaan kaupunginosaan liittyvä rikostutkinta ja oikeuskäsittely on lainvoimaisesti ratkaistu (liite 9).

PERUSTELUT

Marja-Vantaan (Kivistön) melutilanne

Koko asemakaava-alueeseen kohdistuu Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoliikenteestä johtuvan lentomeluhaitta.
Kaava-alue ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa säädettyä vaatimusta edellytysten luomisesta terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle.

Vantaan kaupunki on valittanut Vaasan hallinto-oikeuteen Helsinki-Vantaan ympäristöluvasta Marja-Vantaan suunnittelualueella ja näin ollen myöntänyt suunnitellulle asuinalueelle aiheutuvan meluhaitan (päätös 5.9.2013 Nro 13/0230/1, liite 3).

Vantaan kaupunki on mm. vaatinut, että edellä mainitun päätöksen liitteen 2 mukainen melualue on vuosien 2003-2020 verhokäyrien mukainen (s. 41).

Vantaan kaupunki on todennut, että lentomelun laajeneminen vaikeuttaa Marja-Vantaan suunnittelua.

Edelleen Vantaan kaupunki esittää, että päätöksessä ei ole ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla otettu huomioon oikeusvaikutteissa voimassa olevissa kaavoissa osoitettua alueen käyttötarkoitusta.

Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt Vantaan kaupungin valituksen (s. 81) ja todennut perusteluina mm., että oikeusvaikutteisella maakuntakaavalla tai oikeusvaikutteisilla yleiskaavoilla ei ole sellaisenaan sitovaa vaikutusta ympäristölupaharkinnassa eivätkä kaavojen kaavamerkinnot ja -määräykset sellaisenaan koske kaava-alueen ulkopuolista lentoasemaa (s. 95).

Lentomelu voi siis tulevaisuudessa vapaasti levitä asemakaava-alueelle ja alueesta tulee $L_{den} > 55$ dB alue.

Finavian lehdistötiedotteessa 19.12.2013 klo 16.23 (liite 4) on tuotu julki, että Helsinki-Vantaan vuotuinen matkustajamäärä kipusi 15 miljoonaan. Edelleen todetaan, että pian 2020-luvun alkupuolella määrä on 20 miljoonaa matkustajaa eli kasvua yli 30 %. Yleisen elämäkokemuksen mukaan lentomelu kasvaa myös n. 30 %, jolloin lentomelualue $L_{den} > 55$ dB tulee väistämättä laajentumaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain 1 luvun 9 §:n mukaan kaavaa laadittaessa on selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristö vaikutukset. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.

Kuten edellä olevasta havaitaan, valituksenalaisen päätöksen kaava-aineistossa ei ole mitään melumittaus tuloksia eikä riittävää selvitystä ympäristövaikutuksista. Esimerkiksi kaupunginvaltuuston päätöksen 7.4.2014 § 11 liiteasiakirjoista puuttuu asemakaava-alueen meluselvitys ja meluselvitystä ei ole esitetty päätöksentekijöille. Jo tältäkin osin päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja esittelijä on johtanut päätöksentekijöitä harhaan.

Vantaan kaupunki on perustanut kaavapäätöksensä Maakuntakaavassa ja Vantaan yleiskaavassa olevaan vanhaan lentomelun verhoikäyrään ja vanhoihin tietoihin.

Vantaan kaavoitusviranomaiset ovat olleet lentomelu ongelmasta tietoisia koko kaavoitusprosessin ajan. Liitteenä kopio Ilmailulaitos/Finavian lausunnosta vuodelta 1996 (Liite 5).

Edelleen Finavia on lausunnossaan vuodelta 2005 todennut, että se ei pysty lentoliikenteen ohjaamisen takia takaamaan Marja-Vantaan alueen meluttomuutta.

Yllättäen Vantaan apulaiskaupunginjohtaja Juha-Veikko Nikulainen ilmoittaa julkisesti, että 'Kivistön kaupunginosa, jossa ei ole lentomelua, on puhtaasti suunnattu asuntorakentamiselle' (liite 8).

Finavia on julkisesti ottanut kantaa Marja-Vantaan (Kivistön) lentomelutilanteeseen. Vaasan Hallinto-oikeudelle osoittamassaan 23.12.2011 päivätyssä vastineessaan (dnro.ESAV/75/04.08/2010 sivut 86-91) Finavia varoittaa Marja-Vantaan suunnittelualuetta seuraavasti:

'Finavian mielestä on vastuutonta kaavoittaa melulle herkkiä toimintoja aivan kiinni Lden 55 db melualueen rajaan jättämättä melualueen ympärille minkäänlaista suoja-alueita. Tämä on erityisen tärkeää nimenomaan Marja-Vantaalla, jossa jokainen lentoonlähtö on kuultavissa.

Finavia korostaa, että lentokoneiden melu ei ole staattista melua, joka loppuu täsmällisesti kuvitteelliselle tai laskennalliselle melualueen rajalle. Tämän tulisi olla myös lentoaseman toiminta-alueen läheisyyteen kaavoitusta tekevien tiedossa erityisesti ottaen huomioon sen, että Finavia on lausunut niistä kaavoista, joihin lentomelu vaikuttaa tai todennäköisesti tulevaisuudessa vaikuttaa.

Vastoin mitä Vantaan kaupunginhallitus esittää, ei tällaisessa tilanteessa ole mahdollista lähteä rajoittamaan olemassa olevaa valtakunnallisesti tärkeää toimintaa ympäristöluvan lupamääräysten tarkastamisen yhteydessä, vaan ympäristöluvan tulee jatkossa ohjata melualueiden ja niiden lähialueiden kaavoitusta siten, että riittävät suoja-alueet varataan jatkossa melualueiden ja asuinalueiden väliin.

Finavian mukaan maakuntakaavan merkinnät eivät enää nyt uuden tiedon valossa täysin vastaa todellista tilannetta johtuen sekä uusista melun laskentamenetelmistä, että muutoin muuttuneista meluun vaikuttavista seikoista, kuten esimerkiksi konetyypeistä ja liikennemäärien uudelleen arvioimisesta. Tästä seuraa, että kaavoituksessa käytetty melusta ollut arvio ja tiedot eivät enää ole ajan tasalla.'

Finavian selitystä asiassa on yleisen elämäntäytymisen mukaan pidettävä uskottavana. Katsomme, että apulaiskaupunginjohtaja Juha-Veikko Nikulaisen käsitys perustuu puutteelliseen tietoon tai tarkoituksena on ollut vältellä totuutta.

Finavia on edellyttänyt julkisesti, että Marja-Vantaan (Kivistön) tiedotuksessa tuodaan lentomelu esille, jotta yleisö on täysin tietoinen meluhaitasta. Näin Vantaan kaupunki ei ole menetellyt, vaan pyrkinyt piilottamaan Marja-Vantaan (Kivistön) ympäristöhaittaa.

Finavia on uudelleen varoittanut Vantaan kaupunkia kaavoittamasta melualueen rajaan kiinni vastineessaan KHO:lle 21.3.2014 (liite 6) Finavian ympäristölupaa käsiteltäessä.

Sivulla 84 todetaan seuraavasti:

' Finavia ei hyväksy sitä, että kunnat ja monet viranomaiset vierittävät vastuun laskentamenetelmän uudistumisen aiheuttamasta melualueiden rajojen muutoksista Finavialle ja vaativat teknisesti toisiinsa vertailukelvottomia tuloksia kuitenkin tulkittavan yhteismitallisesti sekä vielä juridisesti velvoittavalla tavalla siten, että Suomea palvelevan lentoliikenteen kehittymisedellytykset vakavasti vaarantuvat. Asia on juuri päinvastoin, eli kunnilla ei ole MRL:sta johtuen mahdollista sivuuttaa uusimpia ja samalla parhaita tietoja lentomelusta kaavoja laatiessaan ja päivittäessään.

Yllättäen Vantaan kaupunginhallitus toteaaakin vastaselityksessään 12.5.14 § 12 (liite 7) sivun 2 alaosassa Finavian lupahakemusta käsiteltäessä, että:

' Hakemuksessakin on siis lähtökohtana se, että lentomelualueet laajenevat.'

Kaupunginvaltuuston päätössiakirjoista 7.4.2014 § 11 puuttuu Kivistön (Marja-Vantaan) meluselvitys, joten katsomme, että menettely on MRL:n vastaista ja esittelijä on johtanut päätöksentekijöitä harhaan. Toteamme, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja on lainvastainen.

Yöaikainen melu

Asemakaava-alue ei myöskään tule täyttämään valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaista yöohjearvoa uusille asuinalueille LAeq22-07 45 dB ulkona.

Yöohjearvo ylittyy lentokoneiden nousu- ja laskulinjausten aiheuttaman melun, kiitotieltä kantautuvan melun, suihkuturbiinien koekäyttömelun, ratamelun ja katumelun vaikutuksista ja näiden yhteisvaikutuksen vuoksi. Katsomme, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Yhteistoimintasopimus

Valituksenalaisessa Kaupunginvaltuuston päätöksessä 7.4.2014 § 11 sivulla 239 kohdassa ' Yhteistoimintasopimuksesta Kivistön keskusta-asuminen 2 (entinen Marja-Vantaa) toteuttamiseksi ' puuttuvat kaikki liitteet eli liitteet 1 – 9, s. 250 – 251. Katsomme, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, koska päätöksentekijöiltä on salattu oleellista tietoa.

Täytäntöönpanokielto

Vantaan Kaupunginhallituksen päätös 28.4.2014 § 6 tulee kumota ja kieltää täytäntöönpano, koska muutoin valitus valtuuston päätöksestä käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi (kuntalaki 98 §).

Lopuksi

Asemakaava-alue sijaitsee maamme päälentoaseman 3. kiitotien jatkeella ja on edellä kuvatun perusteella erityisen altis lentomelulle.

Katsomme, että asemakaava ja kaavamuutos ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:ssä ja 54 §:ssä määritellyn turvallisen ja terveellisen elinympäristön eikä viihtyisyyden vaatimuksia, joten kyseessä on vakava epäily terveystaitasta asuinympäristössä.

Edellä esitetyin perustein katsomme, että Vantaan kaupunginvaltuuston 7.4.2014 § 11 asemakaavaa koskeva päätös tulee kumota lainvastaisena ja virheellisessä järjestyksessä syntyneenä.

Katsomme myös, että kaavoitustyötä voidaan jatkaa vasta kun Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristölupa on lainvoimainen ympäristönsuojelulain 86/2000 mukaisesti ja selvitys lentomelun terveyshaitoista on suoritettu.

Samoin katsomme, että kaavan toteutusta voidaan jatkaa vasta sen jälkeen, kun Marja-Vantaan (Kivistö) kaupunginosaan liittyvä rikostutkinta ja oikeuskäsittely on lainvoimaisesti ratkaistu.

Vantaalla, 12. toukokuuta 2014

Hämeenkylässä Omakotiyhdistys ry.

Ville Hurmalainen

Minna Lyyra

Liitteet:

- liite 1. Valtuuston päätös 7.4.2014 § 11
- liite 2. Kaupunginhallituksen päätös 28.4.2014 § 6
- liite 3. Vaasan HHO:n päätös 5.9.2013 Nro 13/0230/1
- liite 4. Finavia lehdistötiedote 19.12.2013
- liite 5. Ilmailulaitos lausunto 11.1.1996
- liite 6. Finavian vastine KHO:lle 21.3.2014
- liite 7. Vantaan kaupunginhallituksen vastaselitys 12.5.2014 § 12
- liite 8. YLE Uutinen 17.3.2014 klo 6:07
- liite 9. Helsingin uutiset 4.10.2012 – 10.07

